

IT-TIENI SENA**L-ISTUDJI SOĆJALI****IL-HIN: Siegha u nofs****L-Isem:** _____**Il-Klassi:** _____

Din il-karta tal-eżami fiha SEBA' Taqsimiet (A, B, C, D, E, F u G). L-istudenti jridu jwieġbu t-Taqsimiet KOLLHA. Il-marki jidhru bejn il-parentesi jew fl-ahħar ta' kull taqsima.

TaqSIMA A: Imla l-vojt billi tagħżel il-kelma t-tajba.

nukleari	il-paga	l-ghalliema	iċ-ċertifikati	l-istil tal-hajja
familja	konsumatur	simetrika	ix-xogħol	ħsara

1. Fil-_____ nsibu ġenituri u tfal naturali jew adottati.
2. _____ huma importanti biex jgħallmuna kif ngħixu fis-soċjetà.
3. _____ tal-familja Maltija nbidel matul dawn l-ahħar ħamsin sena.
4. _____ hu importanti għax bih taqla' l-ghajxien tiegħek ta' kuljum.
5. Mingħajr _____ tal-edukazzjoni persuna tista' ssibha diffiċli li jkollha impieg.
6. Persuna tixtri l-prodotti li jkollha bżonn skont _____ li taqla'.
7. Bħala _____ jien għandi kemm drittijiet kif ukoll dmirijiet.
8. Familja _____ hi waħda fejn ir-ragħel u l-mara jaqsmu d-dmirijiet u d-drittijiet bejniethom.
9. Familja _____ hi magħmulu minn koppja bit-tfal jew bla tfal.
10. Hin twil quddiem it-televiżjoni jew fuq l-internet jista' jkun ta' _____ għal saħħitna.

(marka x 10 = 10 marki)

TaqSIMA B: Qabbel Kolonna A ma' Kolonna B, billi tikteb in-numru fl-ispazju eżempju numru 1.

KOLONNA A	NUMRU	KOLONNA B
1. Gvern lokali		inkun qed nifforma karatru sod.
2. Il-familja tiegħi hi differenti		jissejjah Sindku.
3. Il-festa tar-rahal tirnexxi		jiffurmaw parti mill-edukazzjoni obbligatorja.
4. Il-valuri tajba fis-soċjetà		għandhom drittijiet u dmirijiet indaqs.
5. F'demokrazija ċ-ċittadini		hu importanti biex is-soċjetà tiżviluppa.
6. Meta mmur iċ-ċentru taż-żgħażagħ	1	jissejjah kunsill.
7. Kull xogħol fil-komunità		meta grupp ta' nies jaħdmu flimkien.
8. Li ma tagħmilx vandaliżmu		jkollha stil tajjeb ta' ḥajja.
9. Permezz tal-isports persuna		minn dik ta' sittin sena ilu.
10. L-iskejjel primarji u sekondarji		jibnu komunità aktar b'saħħitha.
11. Il-kap ta' gvern lokali		huwa valur ċiviku importanti.

(marka x 10 = 10 marki)

TaqSIMA C: Aghżel billi timmarka t-tweġiba t-tajba.

1. **Il-midja, ir-religjon u gruppi soċjali oħra**
 - a) ma jinfluwenzawx l-imġiba tiegħi
 - b) jinfluwenzaw ħafna l-imġiba tiegħi
 - c) kienu jinfluwenzawni, imma issa m'għadhomx.
2. **Premju jingħata meta persuna**
 - a) ma twettaqx id-dmirijiet tiegħu/tagħha
 - b) tagħmel xi haġa tajba
 - c) tagħmel xi haġa hażina.
3. **Meta ċ-ċittadini jieħdu sehem fil-hidma tal-Kunsill Lokali, il-gvern**
 - a) isir eqreb lejn iċ-ċittadini
 - b) ma jkunx jimpurtah miċ-ċittadini
 - c) itellef liċ-ċittadini.
4. **Fid-dinja nsibu pajjiżi**
 - a) demokratici biss
 - b) totalitarji biss
 - c) demokratici u totalitarji.
5. **Meta persuna jkollha valuri sodi tkun qed**
 - a) tgħin lis-soċjetà
 - b) ittellef lis-soċjetà
 - c) tkisser lis-soċjetà.

6. **Sa hamsin sena ilu kien normali li familja jkollha**
 - a) wild wieħed biss
 - b) sa tlett itfal
 - c) hamest itfal jew aktar.
7. **Meta t-tfal jagħmlu xi haġa hażina, il-ġenituri għandhom**
 - a) japprezzawhom
 - b) jikkoreguhom
 - c) jagħtuhom sanzjoni pozittiva.
8. **Meta tqoġħod ġewwa fil-hin tal-brejk minħabba l-imġiba tiegħek, tkun qlajt**
 - a) sanzjoni pozittiva
 - b) sanzjoni negattiva
 - c) sanzjoni ingusta.
9. **F'demokrazija m'għandux ikun hemm differenza bejn**
 - a) iċ-ċittadini
 - b) il-politici
 - c) bnedmin u animali.
10. **Ix-xogħol jgħini nesprimi**
 - a) l-identità tiegħi
 - b) il-paga tiegħi
 - c) l-infiq tiegħi.

(marka x 10 = 10 marki)

TaqSIMA D: Aghżel jekk hux VERU jew FALZ billi taqta' sing taħtha u wara għid għaliex.

1. L-iskola hi eżempju ta' grupp soċjali li jgħinna nikbru soċjalment. **VERU/FALZ
Għaliex?**

2. Ikun ahjar jekk fl-iskola jkun hemm ambjent demokratiku. **VERU/ FALZ
Għaliex?**

3. Ix-xogħol li nixtieq nagħmel mhux se jaffettwali ħajti jew il-livell tal-ghajxien tiegħi. **VERU/FALZ
Għaliex?**

4. Il-mass midja, il-ħbieb u l-iskola huma aġenti tas-soċjalizzazzjoni primarja. **VERU/FALZ
Għaliex?**

5. Il-vandalizmu hu importanti għaliex inkella l-kunsilli lokali ma jkollhomx x'jagħmlu. **VERU/FALZ
Għaliex?**

(2 marki x 5 = 10 marki)

Taqsim E: Aqra dawn is-sitwazzjonijiet sew u wara wiegeb il-mistoqsijiet dwarhom.

1. Mort tixtri mingħand il-ħanut tal-merċa u meta wasalt lura d-dar sibt li l-prodott li xrajt skadut. Bhala ċittadin infurmat kif kont iġġib ruħek f'sitwazzjoni bħal din?

(4)

2. Wara l-lezzjoni tal-Istudji Soċjali, il-ħabib tiegħek fehem li bħala konsumatur għandu certi drittijiet, iżda ma setax jifhem id-dmirijiet tiegħu. Kif kont tispjegalu dawn id-dmirijiet?

(4)

3. Int qed thajjar lil shabek jiġu miegħek saċ-ċentru sportiv biex jipprattikaw xi sport. X'taghmel biex tikkonvinċihom?

(4)

4. Fil-klassi, grupp ta' studenti qed jaqbdu mal-ħabiba tiegħek ghaliex din taħdem favur l-ambjent. Xi kultant dawn jagħmlu xi vandaliżmu biex idejquha. Kif kont iġġib ruħek f'sitwazzjoni bħal din?

(4)

5. Missier il-ħabib tiegħek tilef l-impjieg u ommu ma taħdimx. Kif taħseb li din is-sitwa taffettwa lill-ħabib tiegħek u lill-familja tiegħu?

(4)

(20 marka)

Taqsim F: Aqra s-silta li ġejja u wara wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA.

Persuna li toqghod qrib tagħna tgħidilna li taħdem għal hin twil, minn filgħodu sa filgħaxija. Malli tasal lura d-dar wara ġurnata xogħol il-mowbajl tagħha ma jiqaafx iċempel. Minħabba l-hin twil li tqatta' fuq il-post tax-xogħol issa spicċat lanqas tlahhaq max-xogħol tad-dar u mal-familja. Ghaliha l-ħajja saret qisha ġirja kontra l-hin. Insiet meta kienet l-ahħar darba li ħarġet biex tiddeverti ftit jew tagħmel xi mixja fil-kampanja mal-familja tagħha. Kulhadd jgħidilha li għandha bżonn tistrieh ftit għax inkella se tgħejja jew timrad. Ma jistax ikun li tibqa' sejra hekk. Iż-żmien jgħaddi malajr u ma jerġax lura.

Mistoqsijiet

1. Agħti titlu lil din is-silta.

(1)

2. Persuna li tispicċċa bla xogħol tgħaddi minn ħafna problemi finanzjarji u tista' tiġi eskuża mis-soċjetà. Spjega r-raġuni għaliex persuna tista' tiġi eskuża mis-soċjetà.

(3)

3. Semmi **TLIET** modi kif ix-xogħol jaffettwa lil ħajjitna.

(3)

4. Kif taħseb li l-qghad jista' jaffettwa l-ħajja ta' persuni li jkunu qed ifittxu x-xogħol?

(3)

5. Kif taħseb li l-qgħad jiġi jkollu effett fuq is-socjetà?

_____ (3)

- (3)

6. Spjega kif ix-xogħol, il-flus u l-konsumeriżmu huma relatati ma' xulxin.

(4)

(4)

- ## 7. Ghaliex id-drittijiet tal-konsumatur huma importanti?

(3)

- (3)

(20 marka)

Taqsim G: Aghżel WIEHED mit-temi li ġejjin u ikteb bejn 150-180 kelma dwaru.

1. Ix-xogħol jgħini nesprimi l-identità tiegħi. Iddiskuti.
 2. Id-demokrazija hija sistema ta' tmexxija ġusta. Iddiskuti.
 3. Jeżistu tliet tipi ewlenin ta' edukazzjoni: formali, informali u nonformali. Spjega fid-dettall kull wieħed minn dawn u agħti eżempji biex issaħħaħ it-tweġiba tiegħek.

(20 marka)